

تشنج یا حمله غش شامل انقباضات غیرارادی تعداد زیادی از عضلات بدن است. این وضعیت ناشی از وجود یک اختلال در فعالیت الکتریکی مغز به وجود می آید. تشنجه‌ها معمولاً منجر به از دست رفتن یا اختلال در سطح هوشیاری فرد می‌شوند.

علائم تشنج

نشانه‌هایی که از طریق آنها می‌توان دریافت فرد به صورت آنی دچار تشنج شده است به این قرار است :

- دست و پا زدن یا به بیان دیگر، بروز حرکات غیرارادی در بعضی یا تمام اندام‌ها.
- خروج کف از دهان.
- خیرگی یا چرخیدن چشم‌ها به یک سمت خصوصاً به طرف بالا
- کاهش سطح هوشیاری و بیهوشی موقت.
- از دست دادن آگاهی نسبت به زمان یا مکان.
- عدم توانایی پاسخگویی به سوالات اطرافیان.
- دفع ناخواسته و غیرارادی ادرار یا مدفوع.

علل تشنج

- آسیب و ضربه به مغز.
- تومورهای مغزی.
- بیماری صرع، سکتة مغزی و آلزایمر
- تغییر در سوخت و ساز بدن که باعث مشکلات کبدی و کلیوی می‌شود.
- عفونت بدن مانند عفونت مغز.
- مصرف مواد مخدر و الکل.
- وجود بیماری مادرزادی از قبیل سندرم داون.

انواع تشنج

۱. تشنج جزئی (partial)

۲. تشنج گسترده (generalize)

تشنج‌های گسترده نسبت به تشنج‌های جزئی اثرات بیشتری روی مغز می‌گذارند و در نتیجه تاثیر بیشتری نیز بر روی عملکرد بدن دارند. در بعضی موارد تشنجات جزئی تبدیل به نوع گسترده می‌شوند.

تشنج جزئی (partial)

این تشنج دو نوع مختلف دارد:

۱. تشنجات ساده: این نوع تشنج با یک احساس یا علامت شروع می‌شود که به آن اورا گفته می‌شود. این

حالت ممکن است تغییر یا تقویت حس چشایی، بویایی، مشکلات گوارشی، احساس ترس، حرکات پرش، احساس سوزش، تغییرات احساسی، توهم و... باشد. در این زمان شخص هوشیار است و می‌داند که به زودی تشنج اتفاق می‌افتد.

۲. تشنج پیچیده: این نوع تشنج هم ممکن است با اورا

شروع شود و بیمار دچار کاهش سطح هوشیاری، خیرگی چشم‌ها، گیجی، حرکات خودبخودی و غیر ارادی، پرش لب یا حرکات تیک مانند، تغییرات شخصیتی و احساسی شود. در این نوع تشنج شخص ممکن است هوشیار باشد اما آگاه به تشنج نباشد.

تشنج گسترده (generalize)

شامل انواع مختلف زیر است:

۱. صرع کوچک: این تشنجات شامل از دست دادن مختصر

هوشیاری است که علائمی مانند خیره شدن و پلک زدن چشمها و حرکات متعدد گوش و لب‌ها مشاهده می‌شود.

۲. نوع تونیک-کلونیک یا صرع بزرگ: شناخته شده

ترین نوع صرع است و شخص هوشیاری خود را از دست داده و ممکن است زمین بخورد، بدن سفت می‌شود و شروع به لرزش می‌کند. بازوها و پاها پرش منظم دارد. بیمار ممکن است زبان خود را گاز بگیرد و کنترل ادرار خود را از دست بدهد

۳. تشنج میلوکلونیک: در این نوع تشنج پرش مختصری

وجود دارد و معمولاً به صورت قرینه در هر دو طرف بدن مشاهده می‌شود.

۴. تشنج آتونیک (حملات سقوط): در این نوع تشنج فرد

تمام کنترل عضلات خود را از دست داده و به زمین می‌خورد.

۵. تشنج اولیه: این تشنج ممکن است به علت صرع باشد،

اما اغلب علت این تشنج مشخص نمی‌شود. این نوع تشنج معمولاً قبل از ۲۵ سالگی و بیشتر در مردان رخ می‌دهد.

کمک به بیمار در لحظه حمله صرع

۱. از جا به جا کردن بیمار پرهیز کنید مگر اینکه خطر فوری او را تهدید کند. با نگه داشتن بیمار سعی بر قطع حرکات تشنجی بیمار نکنید زیرا باعث شکستگی و آسیب به بیمار می‌شود. از سیلی زدن، آب پاشیدن و فشار به قفسه سینه خودداری نمایید. آرام بیمار را به یک طرف

بچرخانید، شیء نرمی را در زیر سر او قرار دهید و لباسهایش را شل کنید.

۲. به هیچ عنوان انگشت خود یا هیچ شیء دیگری را در دهان بیمار قرار ندهید.
۳. اشیاء پر خطر را از بیمار دور کنید.
۴. اتاق را خالی کنید و از ایجاد سر و صدا و همهمه پرهیز کنید.
۵. پس از تشنج بهتر است فرد دراز بکشد و برای مدتی استراحت کند. هرگز در زمان تشنج یا بلافاصله پس از اتمام تشنج به بیمار آب، نوشیدنی و حتی دارو ندهید.

۶. تا پایان حمله کنار بیمار بمانید و محل را ترک نکنید.
۷. داروهای بیمار باید همیشه و همه جا در دسترس باشد.
۸. اگر سابقه تشنج دارید باید از رانندگی و کار با اشیاء پر خطر مانند دستگاههای برش، جوش کاری، برقی و ... دوری کنید. در حین انجام کار پر خطر حتما با فردی که از بیماری شما آگاه است همراه باشید.

۹. با احتیاط ورزش کنید.

۱۰. برای پیشگیری از تشنج، دارو هر روز و بر طبق دستور مصرف شود. به دلخواه خود دارو را قطع یا مصرف دارو را زیاد نکنید. مصرف دارو هرگز نباید قطع گردد.

۱۱. اگر بیماری دیگری دارید و دارو مصرف می کنید به پزشک خود اطلاع دهید.

۱۲. اگر دارو فنی توئین مصرف می کنید بعد از هر وعده غذا، لثه خود را ماساژ داده و نخ دندان بکشید.

۱۳. از مصرف نوشیدنی های الکلی، ترامادول، کافئین، شوک درمانی و کم خوابی پرهیز کنید.

۱۴. پس از پایان تشنج زیر پاهای بیمار را کمی بالاتر از سطح بدنش بگذارید.

چه وقت به پزشک مراجعه کنید؟

اگر حمله بیش از ۵ دقیقه طول بکشد.

اگر حمله به آهستگی بهبود یابد.

اگر حمله دوم به فاصله کوتاهی بعد از حمله اول رخ دهد.

اگر دیابت دارید یا باردار هستید.

اگر تعداد و شدت حمله تغییر کرد.

اگر قبل از حمله، سردرد ناگهانی و شدید یا ضعف و بی حسی یک طرف بدن، ضعف در بینایی، گیجی، یا مشکل در تعادل و تکلم روی دهد.

منابع:

پرستاری داخلی- جراحی برونر و سودارث

جهت کسب اطلاعات بیشتر و پیگیری با واحد ارتقا سلامت بیمارستان امام حسین (ع) تماس حاصل فرمایید:

۰۲۶-۳۴۱۹۳۲۸۰

به نام خدا

بیمارستان امام حسین (ع)

تشنج

گروه هدف : عموم مردم

اردیبهشت ۱۴۰۴